

Йдемо на прийом до міського голови і депутатів!

Нотатки з прес-конференції за результатами громадського моніторингу Дрогобицької міської ради

Чи є діяльність Дрогобицької міської ради прозорою, відкритою і підзвітною? Про це йшла мова під час прес-конференції, яку провели 22 березня члени Коаліції громадських організацій міста Дрогобича, які з листопада 2011 р. по лютий 2012 р. проводили кампанію громадського контролю «Публічна влада – активна громада». Вступним словом прес-конференцію відкрила гість зі Львова, представник Громадянської мережі ОПОРА Ірина Швець. Вона познайомила присутніх із засадами громадського контролю, який, за її словами, є порівняно новою для України формою громадської активності і передбачає активне спостереження громадянами за тими, хто від нашого імені управляє містом. В основу спостереження покладено три принципи – прозорості, відкритості і підзвітності.

Саме з метою дослідити рівень публічності органів та посадових осіб Дрогобицької міської ради у взаємодії з громадою об'єдналися чотири громадські організації Дрогобича – Клуб «Соціс», міські осередки Національної Спілки журналістів України, Громадського руху «Відсіч» і Спілки Української Молоді. Як повідомила голова Дрогобицької організації Національної Спілки журналістів України Наталія Микитяк, громадські контролери провели моніторинг, який передбачав надсилання запитів на отримання публічної інформації, відвідування колегіальних засідань Дрогобицької міської ради, участь в особистих прийомах виборців депутатами та міським головою, а також аналіз роботи офіційної сторінки міської ради в мережі Інтернет. За результатами моніторингу підготовлено публічний звіт і випущено спеціальний номер газети «Точка опори». Ці видання і були презентовані під час прес-конференції.

Присутні з цікавістю прослухали інформацію, викладену у звіті. Сам звіт складається з трьох блоків – «Міський голова», «Депутати Дрогобицької міської ради», «Міський виконком, виконавчі органи Дрогобицької міської ради». Кожен з них містить предмет дослідження, висновки і рекомендації. Аналізуючи перший блок, Наталія Микитяк підкреслила, що оцінюючи наскільки публічною є діяльність міського голови Дрогобича, громадські контролери звертали увагу на наявність у вільному доступі актуальної інформації про головну посадову особу місцевого самоврядування, про його роботу та ініціативи, які він втілює та до яких залучає громаду міста, а також аналізували процедури ведення кадрової політики.

Насамперед контролери відзначили відкритість роботи міського голови із засобами масової інформації. Щомісяця міський голова проводить прес-конференції для представників місцевих ЗМІ, які ретранслюють отриману інформацію на шпальтах місцевих газет, в інтернет-виданнях, на радіо і телебаченні. Під час здійснення своїх повноважень, міський голова є підзвітним, підконтрольним і відповідальним перед територіальною громадою. Тому він зобов'язаний звітувати перед нею про свою роботу та роботу виконавчих органів, які він очолює, не рідше одного разу на рік на відкритій зустрічі. Наприкінці минулого року відбулися дві такі зустрічі, під час яких Олексій Радзієвський прозвітував перед громадою Дрогобича про виконання своєї передвиборчої програми, а також – про роботу виконавчих органів міської ради. Розпорядження міського голови регулярно оприлюднюються на офіційній веб-сторінці ради.

Разом з тим, на офіційній сторінці Дрогобицької міської ради, у спеціально створеному підрозділі «Міський голова», крім прізвища, ім'я та по-батькові міського голови, можна знайти лише дані про адресу, де знаходиться кабінет міського голови,

а також телефон приймальної. Інші дані, наприклад, про біографічні відомості, декларацію про доходи, час та години прийому мешканців, фото міського голови відсутні. Немає у вільному доступі на веб-порталі і передвиборчої програми, з якою кандидатував Олексій Радзівевський на минулих виборах та виконання якої б могли оцінити мешканці територіальної громади Дрогобича.

На кожних виборах ми делегуємо частину своїх повноважень депутатам та міському голові, які від нашого імені управляють містом. Щоб ініціативи представницьких органів дійсно відображали потреби територіальної громади, законодавцем передбачено використання додаткових механізмів для залучення мешканців до обговорення важливих проектів рішень на місцевому рівні. Найбільш поширеними з них є громадські слухання, на яких, наприклад, в обов'язковому порядку має розглядатися проект бюджету. Так, в Дрогобичі, процедура громадських слухань визначена положенням «Про громадські слухання в місті Дрогобич», яке діє з 22 червня 2005 року. А згідно Статуту територіальної громади міста Дрогобича, громадські слухання повинні проводитися не рідше одного разу на рік. На жаль, за нової каденції Олексія Радзівевського, тобто за півтора року, не було ініційовано жодного громадського обговорення.

Олег Дукас, представник Дрогобицького осередку Громадського руху «Відсіч», присвятив свій виступ діяльності депутатів. Він наголосив, що в основі дослідження виконання своїх обов'язків народними обранцями дрогобичан і стебничан лежить аналіз дотримання міськими депутатами основних принципів, які визначають засади доброго врядування, загальнопоширені у Європі та світі. Найбільш функціональним джерелом інформації про депутатів Дрогобицької міської ради та їхню діяльність мав би стати офіційний інтернет-портал drohobych-rada.gov.ua. Частину необхідної інформації про місцевих обранців тут дійсно можна знайти. Зокрема на порталі розміщений список усіх депутатів ради із зазначенням приналежності до відповідної політичної партії. На жаль, жодна з політичних партій Дрогобича не представила своєї політичної програми, з якою вона прийшла до ради та яку має реалізовувати впродовж нинішньої каденції. Можливо, це пов'язане з особливістю місцевих виборів 2010 року, коли наявність передвиборчих програм у партій та кандидатів, які балотувалися у багатомандатних та одномандатних виборчих округах, була не обов'язковою. Однак програма партії – це той документ, який дає змогу виборцю оцінити роботу політичного об'єднання та зрозуміти, варто чи ні віддавати йому свій голос у майбутньому.

Щоб депутат місцевої ради міг ефективно представляти інтереси громади, він повинен постійно підтримувати з нею зв'язок. Для цього законом передбачена умова регулярного, не рідше одного разу на місяць, прийому виборців, на якому депутат має розглядати пропозиції, звернення, заяви, скарги та вживати заходів для забезпечення їхнього оперативного вирішення. На веб-сторінці Дрогобицької міської ради у розділі «Інформація відділу депутатської діяльності» розміщений графік прийому виборців усіма депутатами-мажоритарниками та лише трьома місцевими обранцями, які кандидували у багатомандатному виборчому окрузі. Інформація про час та місце прийому громадян рештою депутатів у вільному доступі відсутня. Немає на офіційному порталі ради інформації про біографічні дані жодного з депутатів, про місце їхньої роботи, майновий стан чи контактний телефон або електронну адресу, за якою виборець міг би звернутися до свого обранця. Частково, дані про освіту, місце роботи та посаду є доступними на сайті Центральної виборчої комісії, а отже не є конфіденційними, тому їх варто було б розмістити на ресурсі ближчому до дрогобичан, основна функція якого і є ознайомлювати територіально громаду з місцевою владою та її діяльністю.

Іншими критеріями відкритості та ефективності роботи Дрогобицької міської ради могла б стати інформація про відвідуваність депутатами пленарних засідань ради, про результати їхніх поіменних голосувань, наявність депутатських запитів та звернень, аудіо записів чи стенограм роботи ради. Частково таку ситуацію можна виправдати відсутністю електронної системи голосування, яка б могла автоматично фіксувати присутність представників територіальної громади на засіданнях та виводити поіменні чи пофракційні результати голосування на табло. Однак депутати й самі мали б бути зацікавлені у популяризації своєї роботи та донесення її результатів до своїх виборців.

Відповідно до інформації, розміщеної на сайті Дрогобицької міської ради та отриманої шляхом подання запиту на публічну інформацію, депутати мали б періодично проводити прийом громадян. Слід зазначити, що багато депутатів не дотримуються розміщеного на веб-сайті ради графіку прийому громадян. Зокрема є депутати, які згідно інформації, отриманої від дрогобичан, взагалі не проводять прийому у визначеному місці та у визначений час. Деякі із депутатів змінюють місце та час проведення зустрічей з виборцями, не повідомляючи відділ депутатської діяльності для внесення змін у графік прийому. Ще більшою проблемою є потрапити на прийом до депутатів, обраних у багатомандатному виборчому окрузі за партійним списком, оскільки у вільному доступі відсутній графік прийому ними громадян.

Анна Ленчук, заступник голови Дрогобицької громадської організації «Клуб «Соціс», розповіла про те, як здійснювався моніторинг роботи виконавчих органів міської ради. Тут насамперед контролери прагнули з'ясувати, чи мають доступ члени територіальної громади Дрогобича до інформації та процедур, що регулюють діяльність виконавчих органів, а також, яким чином та з допомогою яких механізмів мешканці можуть брати участь у роботі органів місцевого самоврядування. Громадські контролери констатували, що на офіційній веб-сторінці ради дані про персональний склад виконавчого комітету Дрогобицької ради, біографічні дані його членів відсутні. Немає у вільному доступі і інформації про роботу виконавчого комітету, зокрема про його засідання та поточні питання, які виносяться на розгляд. Оскільки у Дрогобичі процедура та порядок звітування виконавчих органів та посадових осіб місцевого самоврядування перед територіальною громадою не прописані на рівні місцевих нормативно-правових актів, то немає й практики системного звітування начальників управлінь та відділів про свою діяльність перед виконкомом та мешканцями міста.

Прозвучали на прес-конференції рекомендації, які представники третього сектору напроцювали для органів та посадових осіб місцевого самоврядування. Серед них:

- зробити більш доступною інформацію про посадових осіб місцевого самоврядування, розмістивши на офіційній веб-порталі Дрогобицької міської ради біографічні дані про міського голову, депутатів, керівників структурних підрозділів виконавчих органів, графіки прийому ними громадян, звіти за 2011 рік, програму діяльності на 2012 рік;
- регулярно оприлюднювати статистичну інформацію про кількість учасників прийомів, аналізувати проблеми, з якими приходять мешканці Дрогобича до представників влади, інформувати про вирішення (чи неможливість) вирішення цих проблем;
- розмістити політичні програми місцевих осередків партій, представлених у Дрогобицькій міській раді;
- заздалегідь оприлюднювати на веб-порталі Дрогобицької міської ради проекти рішень, які виносяться на розгляд сесій і засідань виконкому, вчасно оприлюднювати прийняті на них рішення - з додатками і довідками в повному об'ємі;

- заздалегідь оприлюднювати на сторінках друкованого видання «Галицька Зоря» докладний перелік питань, які пропонуються на розгляд сесії;
- вдосконалити систему «Пошук» у розділі «Нормативні акти» на офіційному веб-порталі ради;
- вжити заходів для обладнання сесійної зали Дрогобицької міської ради електронною системою голосування;
- прийняти окреме рішення, яким буде встановлено порядок звітування представників влади перед територіальною громадою та інше.

Оскільки питання, винесене на прес-конференцію, належить до таких, що хвилюють громадськість, його обговорення мимоволі перетворилося на жваву дискусію, в якій взяли участь журналісти Іван Тихий і Анатолій Власюк, депутати міської ради Михайло Ваврин, Богдан Николаїшин і Сергій Гориславський, голова громадської організації «Небайдужі Дрогобичани» Святослав Сурма, активіст «Зарваницької громадської ініціативи» Тарас Кучма. Вони подякували дрогобицьким громадським активістам за виконану роботу і побажали їй надалі проводити дієвий і незалежний контроль за діяльністю дрогобицької влади.

Ірина МОРАР, народний часопис «Галицька Зоря».